

**OVER
MORGEN**

Aan de slag met de warmtetransitie in Oss

Warmtevisie Oss – Oss los van aardgas

Inwoners van Oss - maandag 16 september 2019 – gemeentehuis Oss

Waarom los van aardgas in Oss, in Nederland?

Wat betekent dat?

Hoe pakken we dat dan aan?

En, hoe nu verder, vanaf morgen en daarna?

Agenda

- > 20:00 Welkom en introductie door gemeente Oss
- > 20:10 De opgave naar aardgasvrij
- > 20:20 Toelichting proces warmtevisie
- > 20:30 In gesprek met elkaar
- > 21:00 Vragen en afsluiting
- > 21:15 Aanvullende vragen bij de koffie & thee

Sprekers:

Mark van 't Hof – projectmanager Energietransitie gemeente Oss

Jade Oudejans – adviesbureau Over Morgen

Tomas Mathijsen – adviesbureau Over Morgen

Warm en comfortabel wonen – wie wil dat niet?

Goed en beter leven voor ons + volgende generaties = niet langer vanzelfsprekend

foto: www.MilieuCentraal.nl

Broeikasgassen als afval van:

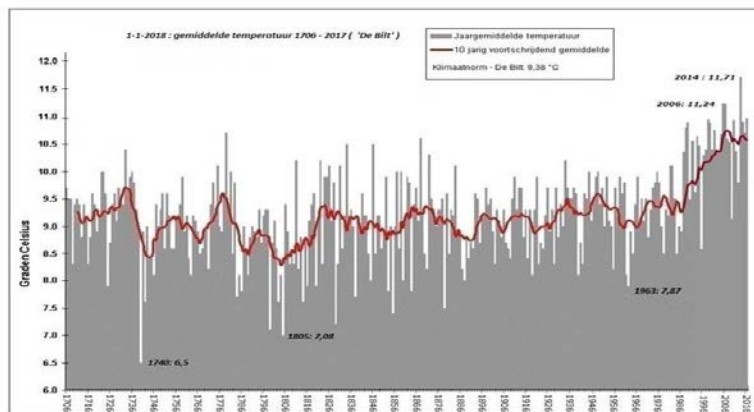
- verbranden Olie- en Gasproducten,
- Industrie, Landbouw en Veeteelt

Natuur kan dat niet snel genoeg verwerken > gemiddelde temperatuur op aarde stijgt, constant en overal.

Gevolg:

- > Hitte (record NL in 2019: 40° C.)
- > Droogte
- > Neerslag vaker intens
- > Biodiversiteit neemt af

Bedreiging, nu al, voor onze manier van leven en onze economie (€), wereldwijd

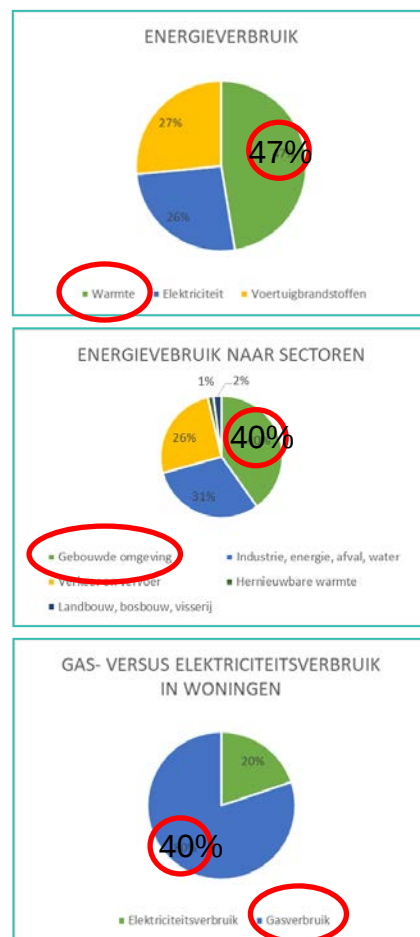
KNMI – De Bilt – van 1706 tot en met 2016

Behoud van goed leven voor ons en daarna

> nog niet te laat > actie nodig > wereldwijd overeenstemming (VN, EU, NL)

foto: www.MilieuCentraal.nl

Klimaatakkoord Nederland – versie 28 juni 2019 – ‘polder’ Nederland en kabinet

Opdracht: alle gemeenten in 2021 een Warmtevisie ('Transitievisie Warmte') vastgesteld door de gemeenteraad. Daarna start met Warmteplannen en uitvoering.

Over Morgen

Zullen we?

Wij zijn Over Morgen. Mensgericht, creatief, realistisch en thuis in duurzame gebiedsontwikkeling en de energietransitie.

Tomas

Jade

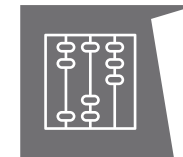
Visie en
strategie

Proces- en
projectmanagement

Analyse en inzicht

Financiële
sturing

Co-creatie
en participatie

Even kennismaken

Wie heeft er al ledlampen?

Wie kookt er al gasloos?

Wie heeft er al iets in zijn woning geïsoleerd?

Wie heeft er zonnepanelen?

Wie is er al volledig aardgasvrij?

Warmtevisie

- > Tijdspad waarin wijken aardgasvrij worden
- > Wijken waar vóór 2030 gestart wordt: op welke manier aardgasvrij?
- > Minimaal elke 5 jaar herijken

Doel van de warmtevisie:

- > Samen aan de slag in de warmtetransitie
→ na visie verder met plannen per wijk
- > Richting voor de lange termijn, focus voor de komende jaren
- > Geeft houvast voor investeringen gemeenten, corporaties, bewoners

Naar een warmtevisie voor Oss

- Maart 2019 begonnen, begin 2020 naar de gemeenteraad
- In 5 bijeenkomsten denken partijen uit Oss actief mee
- Vandaag en 9 oktober informeren we jullie ook over aardgasvrij en halen we jullie vragen en adviezen op
- Podiumbijeenkomst 21 november 2019 – de resultaten en adviezen

Verschillende oplossingen voor wonen zonder aardgas

Collectief
 $\geq 70^{\circ}\text{C}$

Warmte van de
industrie en
biomassa

Individueel all
electric
 $35\text{-}55^{\circ}\text{C}$

Warmtepompen icm
zonnepanelen of
windenergie

Collectief
 70°C

Geothermie, warmte
uit bijv. rioolwater of
oppervlaktewater

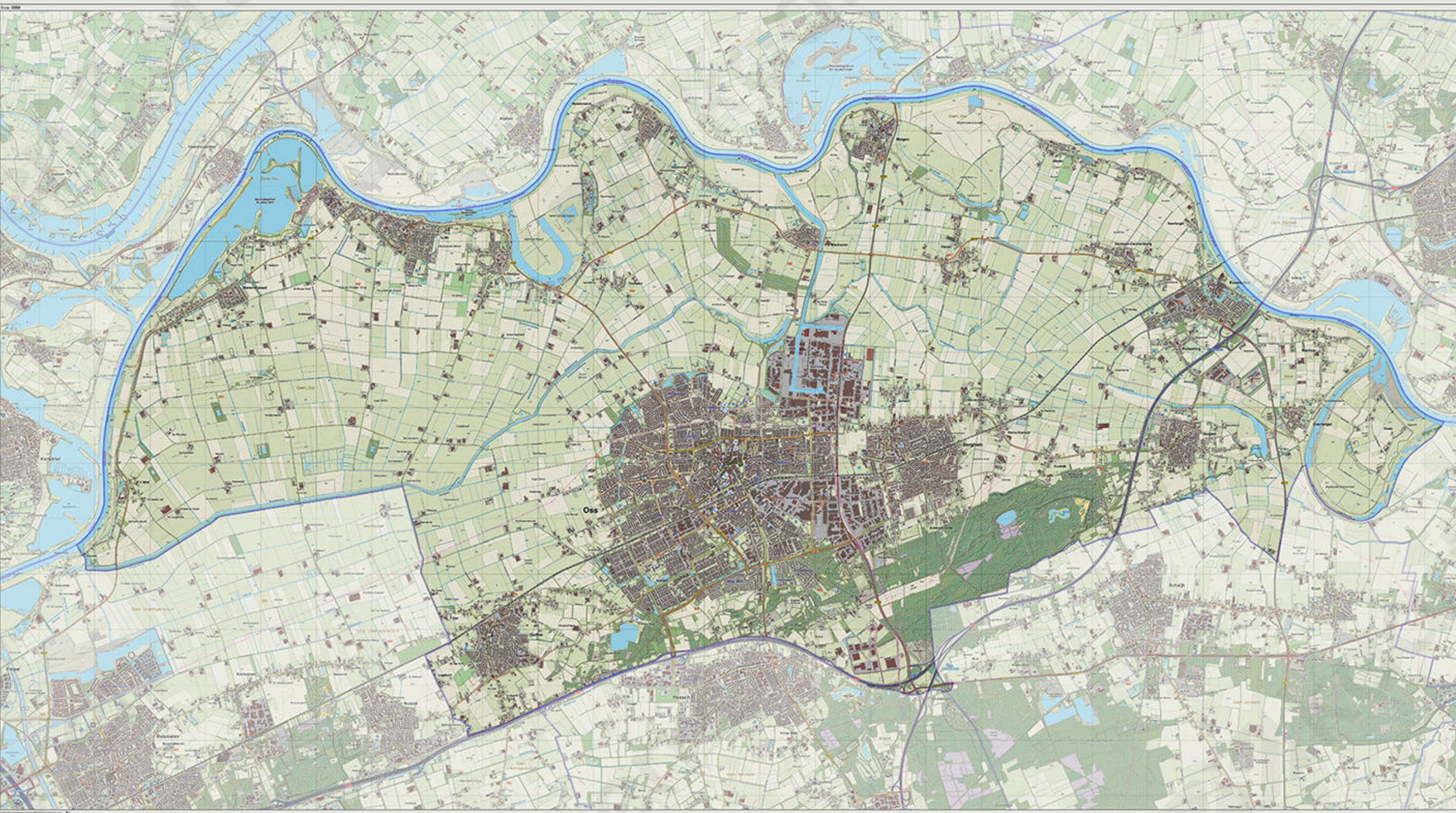

Innovatie

Hernieuwbaar gas,
hoogtemperatuur
warmtepomp, opslag

Jullie inbreng is belangrijk!

Mentimeter – zie bijlage bij deze presentatie

Afsluiting: het vervolg

Wat zijn de volgende stappen na de bewonersavond:

1. Jullie input wordt verwerkt in de vervolgstappen van de concept Warmtevisie
2. Visie wordt afgerond en vastgesteld in de gemeenteraad
3. In eerste wijken wordt gestart met uitvoeringsplannen. Hierin spelen bewoners een belangrijke rol
4. Volgende, dezelfde, bewonersbijeenkomst is op woensdag 9 oktober. Op 21 november is er de openbare Podiumbijeenkomst voor de gemeenteraad. De bijeenkomsten daarna zullen in de wijken plaatsvinden.
5. Wil je meedenken? Meld je aan als ambassadeur!

Heb je nog vragen of aanvullingen? Pak na afloop koffie & thee spreek ons aan!

En wat nu? Wat vanaf morgen te doen voor u en gemeente Oss, op weg naar aardgasvrij Oss?

Aardgas voor verwarmen en koken in gebouwen is niet meer vanzelfsprekend. Het gaat stoppen, voor iedereen, voor inwoners, voor bedrijven.

Van aardgasland Nederland naar andere oplossingen: soms per woning (warmtepomp), soms per wijk (warmtenet), soms een mix.

Overheid, bedrijven én u, iedereen moet (uiteindelijk) aan de slag.

Technische ontwikkelingen bieden nieuwe mogelijkheden.

We zijn in Oss in 2019 begonnen en doen dat stap voor stap:

Warmtevisie (2019-2020): Wat hebben we aan gebouwen in Oss? Wat is er *nodig* in Oss? Wat is er aan warmte uit bodem, water of bedrijven? Waar gaan we het *eerst* per wijk of dorp of buitengebied kijken wat mogelijk is?

Warmteplan (2020 – 2030 e.v.): Per wijk *samen* uitzoeken wat mogelijk is. Welke woningen? Kosten? Warmtenet? Elk huis eigen oplossing? Mix in de wijk? Kosten infrastructuur? Kosten per woning?

Zelf te doen, vanaf nu: beperk je energiegebruik van je woning (woongedrag, apparaten, isolatie, C.V.-installatie, eigen opwek). Voor iedere huisbewoner belangrijk, zeker woningeigenaren. Minder energieverbruik, minder windmolens en zonnepanelen...

En wat nu? Wat vanaf morgen te doen voor u en gemeente Oss?

1. Gemeente Oss werkt aan Warmtevisie (Podiumbijeenkomst 21 november 2019, raadsbesluit 1^e kwartaal 2020) en daarna aan Warmteplan per gebied (wijken, dorpen, buitengebied)
2. Resultaat Warmtevisie: overzicht voor Oss, globaal beeld per wijk en plan voor uitwerken in de komende jaren
3. Inwoners en (bedrijven): vanaf vandaag denken aan *energie besparen* + overstap naar *andere energievorm* - vaak op natuurlijke momenten:

Woongedrag – Aankoop apparatuur – Nieuwe keuken – C.V.-ketel vervangen – Gezinswijziging – Subsidie – Woningverbetering – Verhuizen etc.

Veel informatie is beschikbaar:

www.milieucentraal.nl - duurzaam leven in praktische tips

www.brabantwoontslim.nl – advies op maat via regionaal energieloket NoB

www.duurzaamoss.nl – ervaringen van Osse bedrijven en inwoners

<https://www.oss.nl/Zonopjedak> – zonnepanelen via gemeente Oss

www.duurzamehuizenroute.nl – open huis energiezuinige huizen in Oss e.o.

www.oss.nl/duurzame-energie – presentatie vanavond te downloaden

<https://www.duurzaamoss.nl/weekvandeduurzaamheid/> 7 – 11 oktober 2019

<https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/> – energiegebruik en –opwek in Oss volgen

Contact: duurzame-energie@oss.nl

Foto's: www.milieucentraal.nl

VRAGEN?

